

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ

від "____" _____ 2019 р. № _____

Конституційний суд України

вул. Жилянська 14, м. Київ, 01033

Суб'єкт права на конституційне подання

54 народних депутатів України

Представники суб'єкта права на конституційне подання:

1. Гуміров Олександр Ігорович,

2. Молчанова Любов Іванівна,

3. Адвокат Самчук Марина Валеріївна,

Конституційне подання

щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відновлення кредитування» від 03.07.2018 року №2478-VIII (Голос України від 03.11.2018 р. №208)

Відповідно до статей 147, 150,152 Конституції України, пункту 1 частини першої статті 7, пункту 1 частини першої, частини другої статті 51, статті 52 Закону України «Про Конституційний Суд України» від 13 липня 2017 року -суб'єкт права на конституційне подання - 54 народних депутатів України звертається до Конституційного Суду України з клопотанням про визнання такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними) окремих положень Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відновлення кредитування» від 03.07.2018 року №2478-VIII (Голос України від 03.11.2018 р. №208)-(далі Закон №2478- VIII).

Відповідно до частини першої статті 152 Конституції України закони та інші правові акти за рішенням Конституційного Суду України визнаються неконституційними повністю чи в окремі частині, якщо вони не відповідають Конституції України або якщо була порушена встановлена Конституцією України процедура їх розгляду, ухвалення або набрання ними чинності

Суб'єкт права на конституційне подання вважає, що пункт 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону №2478- VIII в якому передбачено, що: «Цей Закон застосовується до відносин, що виникли після введення його в дію, а також до відносин, що виникли до введення його в дію та продовжують існувати після введення його в дію, крім частини четвертої статті 36 Закону України "Про іпотеку", що застосовується виключно до договорів і угод, укладених після введення в дію цього Закону.» є неконституційним.

Так, Законом внесено зміни до статті 37 Закону України «Про іпотеку»: «Договір про задоволення вимог іпотекодержателя чи іпотечний договір, який містить застереження про задоволення вимог іпотекодержателя, є документами, що підтверджують перехід права власності на предмет іпотеки до іпотекодержателя та є підставою для внесення відповідних відомостей до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно.

Право власності іпотекодержателя на предмет іпотеки виникає з моменту державної реєстрації права власності іпотекодержателя на

предмет іпотеки на підставі договору про задоволення вимог іпотекодержателя чи відповідного застереження в іпотечному договорі».

Передбачивши в такий порядок задоволення вимог іпотекодержателя, законодавець порушив статтю 47 Конституції України, яка свідчить: «Ніхто не може бути примусово позбавлений житла інакше як на підставі закону за рішенням суду», що дає право фінансовим «колекторським» компаніям узаконювати свої незаконні дії з позбавлення громадян України їхнього житла.

Статтею 9 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» передбачено, що будь-які органи, їх посадові та службові особи на тимчасово окупованій території та їх діяльність вважаються незаконними, будь-який акт (рішення, документ), виданий цими органами та/або особами, є недійсним і не створює правових наслідків. За статтею 11 цього ж Закону набуття та припинення права власності на нерухоме майно, яке знаходиться на тимчасово окупованій території, здійснюється відповідно до законодавства України за межами тимчасово окупованої території. На тимчасово окупованій території будь-який правочин щодо нерухомого майна, у тому числі щодо земельних ділянок, вчинений з порушенням вимог цього Закону, інших законів України, вважається недійсним з моменту вчинення і не створює юридичних наслідків, крім тих, що пов'язані з його недійсністю.

Пунктом 3 Розділу II Прикінцевих положень Закону встановлено законодавчий припис, за яким: «на період.. тимчасової окупації території України дозволяється посвідчувати зміни до договору застави та/або іпотечного договору, **що був нотаріально посвідчений на тимчасово окупованій території України**, а також ..до ... окупації території, за місцезнаходженням (місцем реєстрації) нерухомого майна, транспортних засобів або за місцезнаходженням (місцем реєстрації) однієї із сторін договору».

Зазначене положення концептуально змінює позицію України закріплену Законом України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України», стосовно визнання актів органів та їх посадових осіб, які утворені і діють на тимчасово окупованій території не за законодавством України.

На виконання вимог частини третьої статті 51 Закону України «Про Конституційний Суд України» наводимо правове обґрунтування невідповідності вищевказаного пункту статті 58 Конституції України.

Стаття 58 Конституції України передбачає, що закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі, крім випадків, коли вони пом'якшують або скасовують відповідальність особи.

У рішенні Конституційного Суду України «Про офіційне тлумачення статей 58, 78, 79, 81 Конституції України та статей 243-21, 243-22, 243-25 Цивільного процесуального кодексу України» (у справі щодо несумісності

депутатського мандата) від 13.05.1997 р. № 1-зп у справі № 03/29-97 зазначається, що закріплення принципу незворотності дії законів у часі на конституційному рівні є гарантією стабільності суспільних відносин, у тому числі відносин між державою і громадянами, породжуючи у громадян впевненість у тому, що їхнє існуюче становище не буде погіршене прийняттям більш пізнього закону чи іншого нормативно-правового акта. При цьому виняток з цього принципу допускається лише у випадках, коли закони та інші нормативно-правові акти пом'якшують або скасовують відповідальність особи.

Також, у Рішенні Конституційного Суду України від 9 лютого 1999 року N 1-рп/99 (*справа про зворотну дію в часі законів та інших нормативно-правових актів*) зазначено, що дію нормативно-правового акта в часі треба розуміти так, що вона починається з моменту набрання цим актом чинності і припиняється з втратою ним чинності, тобто до події, факту застосовується той закон або інший нормативно-правовий акт, під час дії якого вони настали або мали місце. Положення частини першої статті 58 Конституції України про зворотну дію в часі законів та інших нормативно-правових актів у випадках, коли вони пом'якшують або скасовують відповідальність особи, стосується фізичних осіб і не поширюється на юридичних осіб. До події, факту застосовується той закон або інший нормативно-правовий акт, під час дії якого вони настали або мали місце. Акти цивільного законодавства регулюють відносини, які виникли з дня набрання ним чинності. Заборона зворотної дії є однією з важливих складових принципу правової визначеності.

Принцип неприпустимості зворотної дії в часі нормативних актів знайшов своє закріплення в міжнародно-правових актах, зокрема і в Конвенції про захист прав і основоположних свобод людини (стаття 7).

Правова позиція, яка висловлена Верховним Судом України в постанові від 22 лютого 2017 року у справі № 6-2705цс16 також підтверджує, що за загально визнаним принципом права закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі.

Саме така спрямованість цього принципу робить його важливою гарантією безпеки людини і громадянина, їх довіри до держави, про що правильно зазначається в мотивувальній частині Рішення Конституційного Суду України.

Це правило надає визначеності і стабільності суспільним відносинам. Це означає, що закони поширюють свою дію тільки на ті відносини, які виникли після набуття законами чи іншими нормативно-правовими актами чинності.

Конституційний Суд України у своїх рішеннях під різним кутом розглядав питання, пов'язані з приписом частини третьої статті 22 Конституції України, відповідно до якої при прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод, тобто тих прав і свобод, які людина і громадянин мали на підставі раніше чинних законів (рішення від 20

березня 2002 року № 5-рп/2002, 17 березня 2004 року № 7-рп/2004, 1 грудня 2004 року № 20-рп/2004, 22 вересня 2005 року № 5-рп/2005, 11 жовтня 2005 року № 8-рп/2005, 18 червня 2007 року № 4-рп/2007, 28 квітня 2009 року № 9-рп/2009, 6 жовтня 2010 року № 21-рп/2010 тощо). Склалася правова позиція Конституційного Суду України, за якою "звуження змісту прав і свобод означає зменшення ознак, змістовних характеристик можливостей людини, які відображаються відповідними правами та свободами, тобто якісних характеристик права. Звуження обсягу прав і свобод - це зменшення кола суб'єктів, розміру території, часу, розміру або кількості благ чи будь-яких інших кількісно вимірюваних показників використання прав і свобод, тобто їх кількісної характеристики" (абзац шостий пункту 4 мотивувальної частини Рішення від 11 жовтня 2005 року № 8-рп/2005).

Звуження змісту та обсягу існуючих конституційних прав і свобод людини є їх обмеженням. Верховна Рада України зобов'язана зважати, що «обмеження щодо реалізації конституційних прав і свобод не можуть бути свавільними та несправедливими, вони мають встановлюватися виключно Конституцією і законами України, переслідувати легітимну мету, бути обумовленими суспільною необхідністю досягнення цієї мети, пропорційними та обґрунтованими, у разі обмеження конституційного права або свободи законодавець зобов'язаний запровадити таке правове регулювання, яке дасть можливість оптимально досягти легітимної мети з мінімальним втручанням у реалізацію цього права або свободи і не порушувати сутнісний зміст такого права" (абзац третій підпункту 2.1 пункту 2 мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України від 1 червня 2016 року № 2-рп/2016). Відповідно до пункту 1 частини першої статті 92 Конституції України виключно законами України визначаються права і свободи людини, гарантії цих прав і свобод. Але, визначаючи їх, законодавець може лише розширювати, а не звужувати, зміст конституційних прав і свобод та встановлювати механізми їх здійснення.

Зважаючи на те, що правозастосування вказаного Закону зі зворотною дією в часі призведе до погіршення прав і свобод громадян, просимо Суд визнати конституційне провадження у справі невідкладним та розглянути його в місячний строк у відповідності з пунктом 3 частини третьої статті 75 Закону України «Про Конституційний Суд України» від 13 липня 2017 року № 2136-VIII.

У разі виникнення необхідності у додаткових документах при розгляді справи, просимо Суд в порядку параграфу 62 Регламенту Конституційного Суду України, ухваленого постановою Конституційного Суду України від 22 лютого 2018 року № 1-пс/2018, здійснити заходи, спрямовані на забезпечення повноти розгляду справи шляхом витребування відповідних матеріалів від Верховної Ради України та інших органів державної влади.

Узагальнюючи вищевикладене, враховуючи, що Конституція України має найвищу юридичну силу, а закони та інші нормативно-правові акти повинні відповідати їй (частина друга, третя статті 8 Конституції України), відповідно до статей 147, 150, 152 Конституції України, пункту 1 частини першої статті 7, пункту 1 частини першої, частини другої статті 51, ст. 52 Закону України «Про Конституційний Суд України»,

ПРОСИМО:

1. Відкрити конституційне провадження у справі за конституційним поданням щодо відповідності Конституції України (конституційності) положення пункту 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відновлення кредитування» №2478-VIII від 03.07.2018 року («Голос України», №208 (6963), 03.11.2018 р., ст. 10).
2. Визнати провадження за цим конституційним поданням невідкладним і розглянути його у місячний строк, визначений пунктом 3 частини третьої статті 75 Закону України «Про Конституційний Суд України» від 13 липня 2017 року № 2136-VIII.
3. Визнати таким, що не відповідає Конституції України (є неконституційним) положення пункту 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відновлення кредитування» № 2478-VIII від 03.07.2018 року («Голос України», №208 (6963), 03.11.2018 р., ст. 10).
4. Залучити до участі в конституційному провадженні представників суб'єкта права на конституційне подання за дорученням народних депутатів України:

1. Гумірова Олександра Ігоровича,

2. Молчанова Любов Іванівна,

3. Адвокат Самчук Марина Валеріївна,

Додатки:

- Конституція України (витяг)
- Закон України «Про Конституційний суд України» від 13 липня 2017 р. №2136 (витяг)
- Регламент Конституційного Суду України, ухвалений постановою Конституційного Суду України від 22.02.2018 року №1-пс/2018 (витяг)
- Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відновлення кредитування» від 03.07.2018 року №2478-VIII.
- Закон України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» від 15 квітня 2014 року №1207-VII.
- Рішення Конституційного Суду України від 13 травня 1997 року N 1-зп
- Рішення Конституційного Суду України від 9 лютого 1999 року N 1-рп/99.
- Постанова Верховного Суду України від 22 лютого 2017 року у справі № 6-2705цс16.
- Рішення Конституційного Суду України від 20 березня 2002 року N 5-рп /2002
- Рішення Конституційного Суду України від 17 березня 2004 року N 7-рп/2004
- Рішення Конституційного Суду України від 1 грудня 2004 року N 20-рп /2004
- Рішення Конституційного Суду України від 22 вересня 2005 року N 5-рп/2005
- Рішення Конституційного Суду України від 18 червня 2007 року N 4-рп /2007
- Рішення Конституційного Суду України від 28 квітня 2009 року N 9-рп /2009
- Рішення Конституційного Суду України від 6 жовтня 2010 року N 21-рп/2010
- Рішення Конституційного Суду України від 11 жовтня 2005 року № 8-рп/2005
- Рішення Конституційного Суду України від 1 червня 2016 року № 2-рп/2016

Додаток до конституційного подання щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відновлення кредитування» від 03.07.2018 року №2478- VIII

№п/п	ПРИЗВИЩЕ, ІМ'Я ТА ПО БАТЬКОВІ	НОМЕР ПОСВІДЧЕННЯ	ПІДПИС
1	Купчик Олександр Володимирович	224	
2	Содяков Сергій Владиславович	212	
3	Мущенко Сергій Григорійович	302	
4	Білик Юрій Іосифович	343	
5	Робинський О.О.	409	
6	Евтушенко С.М.	354	
7	Будаківський Віктор Владиславович	360	
8	Решні О.М.	217	
9	Шкарп А.І.	213	
10	Литвин В.М.	269	
11	Шклябелюк Ю.А.	№ 344	
12	Роздварівський В.Є.	№ 271	
13	Лободюк С.П.	№ 188	26
14	Семьодан В.І.	№ 272	

4/потверджують підписів

Додаток до конституційного подання щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відновлення кредитування» від 03.07.2018 року №2478- VIII

№п/п	ПРИЗВИЩЕ, ІМ'Я ТА ПО БАТЬКОВІ	НОМЕР ПОСВІДЧЕННЯ	ПІДПИС
15	Тимощенко Ю.В.	205	
16	Радчук О.В.	187	
17	Зарунко В.А.	462	
18	Масійчук С.Із.	195	
19	Томашук	196	
20	Лиско Д.В.	204	
21	Томко В.В.	295	
22	Кочелев А.В.	199	
23	Робачко С.П.	206	
24	Саврагівська Р.М.	203	
25	Лещенко О.О.	187	
26	Гуріянко О.В.	201	
27	Крижанко О.М.	202	
28	Вовк В.Т.	207	

підписано в м. Київ 10.08.2018

Додаток до конституційного подання щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відновлення кредитування» від 03.07.2018 року №2478- VIII

№п/п	ПРИЗВИЩЕ, ІМ'Я ТА ПО БАТЬКОВІ	НОМЕР ПОСВІДЧЕННЯ	ПІДПИС
29	Силецький О.О.	198	
30	Нобуліт О.Р.	450 225	
31	Косирячи М.	425	
32	Тевлюк Ф.В.	214	
33	Заїченко С.Г.	046	
34	Євдоким В.Є.	038	
35	Зринько Т.В.	047	
36	Остапух С.М.	375	
37	Лашманов О.В.	182	
38	Мірошніченко І.К.	142	
39	Костенко П.П.	156	
40	Нечетов О.І.	185	
41	Калюба Р.М.	175 343	
42	Борздал І.І.	239	

14/чотирнадцять підписів

Додаток до конституційного подання щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відновлення кредитування» від 03.07.2018 року №2478- VIII

№п/п	ПРИЗВИЩЕ, ІМ'Я ТА ПО БАТЬКОВІ	НОМЕР ПОСВІДЧЕННЯ	ПІДПИС
43	Релка А.О	842	
44	Козакевич А.П	105	
45	Шинькович А.В	387	
46	Сиваловський О.В.	380	
47	Шенко А.Ф.	250	
48	Мешингер С.А.	189	

Зверіть увагу на підписи

Додаток до конституційного подання щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відновлення кредитування» від 03.07.2018 року №2478- VIII

№п/п	ПРИЗВИЩЕ, ІМ'Я ТА ПО БАТЬКОВІ	НОМЕР ПОСВІДЧЕННЯ	ПІДПИС
49.	Леванко Крій Валерійович	421	
50.	Курчій В.М.	244	
51.	Кичиноренко В.М.	397	
52.	Терега Ю.М.	010	
53.	Добродюгов Д.О.	313	
54.	Розенблат Б.А.	267	
	Всього 54 (п'ятдесят чотири) підписи народних депутатів України.		
	Голова управління кадрів Апарату Верховної Ради України		
			<u>Патенко</u> 06.03.2019 р.